

HU

HU

HU

EURÓPAI BIZOTTSÁG

AZ UNIÓ KÜLÜGYI ÉS
BIZTONSÁGPOLITIKAI
FŐKÉPVISELŐJE

Brüsszel, 2011.4.14.
COM(2011) 204 végleges

KÖZÖS JELENTÉS A TANÁCSNAK ÉS AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK

HONGKONG: ÉVES JELENTÉS – 2010.

Hongkong Különleges Közigazgatási Terület: Éves jelentés – 2010.

BEVEZETÉS

Az Európai Unió szoroson nyomon követi Hongkong kínai anyaországnak – több mint tizenhárom éve – történt átadása óta a Hongkong Különleges Közigazgatási Területen (a továbbiakban: KKT) folyó gazdasági és politikai eseményeket, hogy eleget tegyen az Európai Parlamentnek 1997-ben tett azon kötelezettségvállalásának, miszerint évente jelentést tesz közzé a hongkongi fejleményekről. A 2010. év eseményeire vonatkozó jelentés a 13. ilyen jelentés.

A kínai–brit nyilatkozatban és a hongkongi alaptörvényben megállapított „egy ország – két rendszer” elv 2010-ben továbbra is jól működött, mivel Hongkong lakosságának jogait és alapvető szabadságait tiszteletben tartják, védik a jogállamiságot, valamint fenntartják a piacgazdasági rendszert és az üzleti környezetet.

Az EU és Hong Kong közötti kétoldalú kapcsolatok továbbra is igen kedvezően alakultak a kereskedelem, befektetések és a közös érdeklődésre számot tartó kérdésekről folytatott párbeszéd területén. Az EU továbbra is Hongkong második legnagyobb kereskedelmi partnerének számít. Az Európai Unió – a kínai anyaország és a Brit Virgin-szigetek után – a közvetlen külföldi befektetések fő forrása. Az Ázsiában élő egyik legnagyobb európai üzleti közösségnek otthont adó, és a régió pénzügyi és gazdasági központjaként funkcionáló Hongkong megőrizte stratégiai jelentőségét az EU kereskedelmi és befektetési partnereként.

Az EU továbbra is fokozottan támogatja, hogy a Hongkong KKT alaptörvényének és a hongkongi lakosság óhajának megfelelően mihamarabb vezessék be a valóban általános választójogot.

POLITIKAI ESEMÉNYEK

A 2010-es év nagyon jelentős volt Hongkong alkotmányos fejlődése szempontjából, amelyet a választási reformról folytatott heves politikai vita dominált.

Júniusban Hongkong jelentős előrelépést tett azzal, hogy a Törvényhozó Tanács jóváhagyta a kormányzó kiválasztásának és a Törvényhozó Tanács 2012. évi kialakításának módszereire vonatkozó javaslatokat. E jogszabályok alapján 2012-ben a kormányzót megválasztó bizottság tagságát 800-ról 1200-ra növelik, a Törvényhozó Tanács tagjainak számát pedig 60-ról 70-re. A lakosság által közvetlenül választott törvényhozási képviselői helyek és a funkcionális választótestületek által választott képviselői helyek 50-50%-os aránya (az Országos Népi Gyűlés Állandó Bizottsága 2007. évi határozatának megfelelően) változatlan marad.

A Törvényhozó Tanácsot bővítő tíz új képviselői helyből ötöt területi alapon közvetlenül választott választókerületeknek, míg a másik ötöt funkcionális választótestületeknek juttattak. Az öt új funkcionális választótestületi képviselői helyeket a helyi önkormányzati szervnek minősülő kerületi tanács közvetlenül megválasztott tagjai fogják betölteni. Ez azt jelenti, hogy a 3,2 millió nyilvántartásba vett választó, akik jelenleg nem jogosultak funkcionális

választótestületi jogalkotók választására, szavazhatnak az öt új funkcionális választótestületi képviselői helyre.

Donald Tsang kormányzó június 25-én kijelentette, hogy ez az „egy ország – két rendszer megállapodás” diadala. Később az októberben elhangzott politikai beszámolójában a kormányzó hangsúlyozta, hogy Hongkong jelentős lépést tett az általános választójog felé, amikor a 2012-es alkotmányos csomagot a Törvényhozó Tanács elfogadta, és hogy a közösség alkotmányos fejlődésére irányuló törekvése valósult meg.

2010. június 25-én Catherine Ashton, az EU külügyi és biztonságpolitikai főképviseleőjének szóvivője nyilatkozatot adott ki, amely tudomásul veszi a Törvényhozó Tanács jóváhagyását a 2012-es választásokra vonatkozó reformokra, és hangsúlyozza, hogy az EU továbbra is fokozottan támogatja, hogy Hongkong alaptörvényének és a nemzetközi normáknak megfelelően mihamarabb vezessék be a valóban általános választójogot. Megállapította, hogy ez jelenti Hongkong stabilitásának és jólétének legfőbb biztosítékát.

A jogalkotási folyamat nehéznek bizonyult. A kormány javaslatát kezdetben valamennyi pándemokratikus párt ellenezte. Májusban időközi választásokat tartottak, amelynek kiváltó oka az volt, hogy januárban lemondott öt pándemokratikus jogalkotó, akik szerint az időközi választások a demokratikus fejlődés tempójáról szóló „de facto népszavazásnak” minősülnek. Az időközi választásokon nagyon alacsony, 17%-os részvételi aránnyal és a kormányt támogató pártok távolmaradásával mind az öt törvényhozó visszanyerte képviselői helyét. A kompromisszum-keresés szándékával, hogy elkerüljék a választási csomag másodszori visszautasítását a törvényhozás által, kínai tisztviselők és hongkongi pándemokratikus vezetők találkozója került sor, az 1989-es tiananmeni események óta először. A központi kormány elfogadta a Demokrata Párt javaslatát, hogy megengedjék az összes nyilvántartásba vett hongkongi választónak (és nem csak a megválasztott kerületi tanácstagoknak), hogy szavazzanak az öt új funkcionális választótestületi képviselőhelyre, és végül az új javaslatot a törvényhozás is jóváhagyta a szükséges kétharmados többséggel. Az EU örömmel üdvözli a párbeszédet, amely lehetővé tette ennek a javaslatnak az elfogadását.

Donald Tsang kormányzó októberi politikai beszámolójában egyértelművé tette, hogy hivatali ideje alatt kormánya nem fog jogalkotáshoz folyamodni az alaptörvény 23. cikke szerint nemzetbiztonság kérdésében. Tsang elmondta, hogy bár alkotmányos kötelezettségről van szó, energiáját olyan sürgetőbb ügyekre fogja összpontosítani, mint a választási reformokat a 2012-es választásokig időben gyakorlatba átültető végrehajtási jogszabályok, és a megélhetést elősegítő kérdések.

Geoffrey Ma, Hongkong Legfelsőbb Bíróságának új elnöke 2010. szeptemberében lépett hivatalba, és felesküdütt a Különleges Közigazgatási Terület jogállamiságának védelmére, és megígérte, hogy határozottan fellép a városban levő bíróságok integritásának védelme érdekében.

Jogalkotók a teljes hongkongi politikai palettáról a bebörtönzött kínai aktivista, Zhao Lianhai támogatásáról biztosítottak, aki a melaminnal szennyezett tej botrányban érintett gyermekek kártalanítására szervezett szülői csoportokat az anyaországban. Néhányan közülük a népköztársaság Legfelsőbb Bíróságához címzett petíciót írtak alá, amelyben az aktivista szabadon bocsátásáért szálltak síkra. A hongkongi Országos Népi Gyűlés 28 képviselője közös petíciót nyújtott be a bírósághoz, amelyben az ügy enyhébb elbírálását sürgették. Zhao Lianhait 2010 decemberében az orvosok javaslatára szabadon engedték.

2010. augusztus 23-án tragikus események történtek a Fülöp-szigeteken, ahol egy hongkongi turistákat szállító buszt ejtettek túsul Manilában, ami nyolc hongkongi halálával és számos sérülttel ért véget. Az EU együttérzését és támogatását fejezte ki Hongkong lakosságának.

A Hongkong és Tajvan közötti kapcsolatok tovább bővültek 2010-ben John Tsang hongkongi pénzügyminiszter Tajvanon tett augusztusi látogatásával. A Hongkong–Tajvan gazdasági és kulturális együttműködési tanács májusban jött létre Hongkongban. A két fél megállapodott a cserekapcsolatok és együttműködés bővítéséről a kereskedelem, a pénzügyek, a befektetések előmozdítása és a turizmus terén.

Általánosságban az Európai Unió úgy véli, hogy az „egy ország – két rendszer” elv megvalósítása Hongkong KKT-ben 2010 során is kielégítő volt, és a lakossága számára a kínai–brit nyilatkozatban, valamint a hongkongi alaptörvényben biztosított jogokat és szabadságokat továbbra is tiszteletben tartották.

A GAZDASÁG ÉS A KERESKEDELEM ALAKULÁSA

2010 elejére Hongkong sikeresen kilábal a globális pénzügyi válságból. 2010 első három negyedében a GDP reálértéken 7,1 %-kal nőtt a 2009-ben bekövetkezett 2,7%-os csökkenést követően. A válság idején bevezetett kormányzati intézkedések megfelelően bizonyultak a külső kockázatok elleni védelemre és a bizalom fenntartására. A válság utáni növekedést elősegítette a kínai anyaország erős gazdasága, az ázsiai piacokra irányuló kivitel jelentős fellendülése, a bőséges tőkebeáramlás, valamint a növekvő fogyasztói és üzleti bizalom. A munkaerőpiac stabil volt, és a munkanélküliségi ráta kétéves viszonylatban a legalacsonyabb szintre 4,1%-ra esett vissza a 2010 novemberig tartó háromhónapos időszakban¹. Az inflációs nyomás azonban erőteljessé vált a jelentős gazdaságélénkülés és az emelkedő importárak mellett. A fogyasztóiár-infláció 2010-re vonatkozóan 2,3%² volt és a növekvő tendencia valószínűleg 2011-ben is folytatódik.

A világszerte tapasztalható lazább monetáris környezetben a hongkongi eszközpiacon jelentős nemzetközi források áramlottak 2010-ben. Mivel a hongkongi dollár az USA dollárhoz van kötve, nem volt lehetőség arra, hogy monetáris politikát alkalmazzanak az eszköz-ár nyomás ellensúlyozására. Következésképpen a 2010-es év során az eszközpiacon buborék kockázatának enyhítése lett a legnagyobb kihívás a Hongkong KKT-kormány számára. Annak ellenére, hogy a pénznemek kötése negatív hatással van az eszközök árának mozgására és az inflációra, a hongkongi hatóságok többször is megerősítették azon szándékukat, hogy fenntartják az 1983 óta működő, kapcsolatos árfolyamrendszert (a hongkongi dollárnak az USA dollárhoz történő kötését).

Hongkong növelte az anyaország pénznemének, a renminbinek (RMB) nemzetközivé tételében játszott szerepét. A központi kormány segítségével, valamint a Hongkong által kínált pénzügyi szakértelemmel és infrastruktúrával Hongkong napjainkra sikeresen pozícionálta magát az RMB-üzletek és termékek vezető offshore központjaként. 2010-ben Kína fokozatosan enyhítette az RMB-tőke-transzferekre, a határon átnyúló elszámolásokra, a vállalati kötvények kibocsátására, valamint az országon belüli kötvényközi piachoz való

¹ Forrás: A Hongkongi Népszámvetés-nyilvántartási és Statisztikai Hivatal

² Forrás: A számok az összetett CPI növekedését mutatják 2010. első tizenegy hónapjára vonatkozóan, Hongkongi Népszámvetés-nyilvántartási és Statisztikai Hivatal.

hozzáférésre vonatkozó szabályokat az offshore RMB alapok forgalmának javítása céljából. Ezzel egy időben az RMB üzlet Hongkongban jelentősen és tartósan beindult, az RMB betétek és a határon átnyúló elszámolások növekedésének és rekordszintjének, valamint az RMB pénznemű pénzügyi és befektetési termékek elterjedésének lehettünk tanúi. Hongkong 2010-ben is fenntartotta globális vezető pozícióját az első nyilvános tőzsdei kibocsátások (Initial Public Offering, IPO) piaca területén.

Hongkong és Kína folytatta az erősebb gazdasági és kereskedelmi kapcsolatok kiépítését a szorosabb gazdasági partnerségi megállapodás (Closer Economic Partnership Agreement, a továbbiakban: CEPA) keretében. A CEPA hetedik kiegészítését 2010 májusában írták alá, amelyben Kína több liberalizációs intézkedést vezetett be a szolgáltatások terén a hongkongi szolgáltatóknak, ezzel a CEPA megállapodás keretében liberalizált szolgáltatási ágazatok száma 44-re emelkedett. Az Európai Unió folytatta a hongkongi kormánnyal való együttműködését a CEPA-ra vonatkozó információknak az európai üzleti közösség körében történő terjesztésére.

A regionális integrációt tekintve Hongkong és a kínai Guangdong tartomány további lépéseket tett a köztük levő együttműködés és cserekapcsolatok hivatalossá tételére a Kínai Népköztársaság Állami Tanácsának támogatását élvező keretmegállapodás révén, amelyet 2010. április 7-én írtak alá. A keretmegállapodás célja, hogy előmozdítsa Hongkong és Guangdong együttes társadalmi és gazdasági fejlődését, és kihasználja Hongkong szolgáltató iparának és Guangdong feldolgozóiparának versenyképességét egy fejlett, globális feldolgozóközpont és egy modern szolgáltatóközpont felépítésére.

Bár a kereskedelem liberalizációja terén Hongkong továbbra is támogatja a multilateralizmust, a közelmúltban aktívabbá vált a szabadkereskedelmi megállapodások tárgyalásában és megkötésében. A kínai anyaországgal kötött CEPA-n kívül 2010. március 29-én Hongkong szorosabb gazdasági partnerségi megállapodást írt alá Új-Zélanddal, amely az első külföldi országgal megkötött szabadkereskedelmi megállapodás. Szabadkereskedelmi megállapodások megkötésére irányuló tárgyalások kezdődtek 2010. januárban az Európai Szabadkereskedelmi Társulással, és a hírek szerint a befejezésükhöz közelednek. Hongkong tájékoztató célú megbeszéléseket kezdeményezett Chilével, Peruval és Malajziával. A Kereskedelmi Világszervezet 2010. decemberben kereskedelempolitikai felülvizsgálatot készített Hongkongról. A Kereskedelmi Világszervezet előző kereskedelempolitikai felülvizsgálataihoz hasonlóan ebben is az szerepelt, hogy világszinten Hongkong továbbra is az egyik legliberálisabb és legátláthatóbb külföldi befektetési rendszerrel, valamint az egyik legpiacorientáltabb és legnyitottabb gazdasággal rendelkezik.

Több nagy horderejű gazdasági vonatkozású jogszabályjavaslatot nyújtottak be vagy fogadtak el 2010-ben. Júliusban Hongkong első alkalommal fogadott el minimálberről szóló törvényt. A Törvényhozó Tanács elfogadta a kormány által kijelölt munkacsoport javaslatát, amely a minimálbér szintjét óránként 28 HKD-ban határozta meg (körülbelül 2,80 EUR). A minimumberről szóló törvény 2011. május elsején lép hatályba.

A másik nagy horderejű ügy a versenyjogi törvénytervezet benyújtása volt. A törvénytervezet elfogadása esetén versenyjogi bizottságot hoznak létre, amelynek feladata a versenyjogi törvény hatálya alá tartozó versenyellenes gyakorlatok vizsgálata és szankcionálása lesz, a jelenlegi műsorszóró és távközlési hatóságnak pedig párhuzamos joghatósága lesz a fenti kiemelt témákhoz kapcsolódó ügyekben. A törvény versenyjogi bíróság felállítását is előírja. Az EU üdvözli a versenyjogi törvény hongkongi bevezetését, mivel úgy véljük, hogy a

versenypolitika a jól működő piacgazdaság egyik fontos ismérve. A versenyjogi szabályzás bevezetése egyenlő versenyfeltételeket teremt, javítja a gazdasági hatékonyságot és a fogyasztók előnyére védi a szabadkereskedelmet.

2010. március 3-án Hongkong a végére ért a jövedelem és a vagyoni adóztatásáról szóló OECD-modellegezmény 2004-es változatával összhangban történő információ-megosztásról szóló törvény és rendelkezések életbe léptetésére irányuló törvényhozási folyamatnak. Az adózásról szóló törvény csak kérés alapján történő információ-megosztást ír elő. A közigénnyel szemben véve Hongkong biztosítékokat foglalt az egyedi átfogó kettős adóztatásra vonatkozó megállapodásokba, kiegészítő eljárásjogi jogszabályi biztosítékokat előírva a külföldi joghatóságok információ-megosztási kérelmének kezelésére. 2010 során Hongkong 14 ilyen kettős adóztatásra vonatkozó megállapodást írt alá (hetet uniós tagállammal). A kétoldalú adózási megállapodások növekvő hálózata várhatóan új üzleti, kereskedelmi és befektetési lehetőségeket teremt majd valamennyi fél számára.

AZ EURÓPAI UNIÓ ÉS HONGKONG KÖZÖTTI KAPCSOLATOK ÉS EGYÜTTMŰKÖDÉS

2010-ben folytatódott az Európai Unió és Hongkong közötti kétoldalú kapcsolatok és együttműködés bővülése. Hongkong a régió jelentős szereplője, és az Európai Unió és a kínai anyaország közötti kereskedelem és befektetés közvetítő színtere.

2010-ben az Európai Unió továbbra is Hongkong második legnagyobb kereskedelmi partnere volt a kínai anyaországot követően. Másfelől ugyanezen évben Hongkong az Európai Unió 16. legnagyobb kereskedelmi partnere volt. A kétoldalú kereskedelmi kapcsolatok határozottan helyreálltak és 29,9%-kal növekedtek 2010 első kilenc hónapjában, elérve a 37,9 milliárd EUR-t.

Az Európai Unió volt – a kínai anyaország és a Brit Virgin-szigetek mellett – az egyik legnagyobb külföldi befektető Hongkongban; az uniós befektetések a közvetlen külföldi befektetések (FDI) teljes állományának mintegy 9,9 %-át tették ki 2009-ben. A hongkongi befektetések egyenesen nőttek Európában, az Ázsiából származó közvetlen befektetések egyik fő forrásaként.

A gazdasági világválság ellenére Hongkong továbbra is Ázsia egyik legnagyobb európai üzleti közösségének ad otthont, és továbbra is nagy számban vállaltak munkát és telepedtek le Hongkongban európai állampolgárok. Teljes számuk a hivatalos hongkongi bevándorlási adatok szerint 2010 végén mintegy 31 100 fő volt. A 2010. júniusi adatok szerint³ az EU adja a Hongkongban működő külföldi vállalatok nagy részét: 423 regionális székhellyel, 654 regionális irodával és 590 helyi irodával, számuk meghaladja az USA-beli és japán vállalatokét. Az Európai Unió üzleti jelenléte számos ágazatra kiterjed, elsősorban pénzügyi és üzleti szolgáltatásokra, kereskedelemre, logisztikára, építőiparra és kiskereskedelemre. Az Európai Unióból származó vállalatok ma már jelentős szerepet játszanak egyebek mellett a hongkongi bankszektorban, a biztosítási ágazatban, valamint az értékpapírok piacán.

Az Európai Bizottság és a Hongkong KKT-kormányának közötti találkozó keretében került sor a negyedik strukturált párbeszédre 2010. november 22-én Brüsszelben. A találkozón témák széles körével foglalkoztak a gazdasági kapcsolatokról kezdve (köztük a kereskedelem és

³ Forrás: A Hongkongi Népszámlálási és Statisztikai Hivatal

befektetések) a légi közlekedésen, környezetvédelmen, kutatáson, technológián, innováción át az oktatási együttműködésig. A két fél elégedettséggel nyugtázta, hogy a köztük fennálló kereskedelmi és gazdasági kapcsolatok tovább mélyültek, valamint a kétoldalú kereskedelem tartósan visszatért a válságot megelőző szintre. Megnövekedtek a pénzügyi szektor szabályozásának reformjáról, valamint a játékok biztonságáról folytatott építő jellegű eszmecserék.

Az Európai Bizottság és Hongkong között fennálló többéves vitát, valamint a Németország és Hongkong közötti 2008-ban megkezdett kétoldalú tárgyalásokat követően az Európai Bizottság és Hongkong 2010-ben megállapodott arról, hogyan állítsák helyre az EU és Hongkong közötti kétoldalú légi közlekedési megállapodások jogbiztonságát.

2010-ben számos magas beosztású brüsszeli vezető látogatott el Hongkongba. Januárban Kuneva biztos asszony (egészség- és fogyasztóvédelem) tett látogatást Hongkongban, hogy részt vegyen az Ázsiai és Csendes-óceáni Gazdasági Együttműködés (APEC) játékok biztonságáról rendezett nyílt párbeszéd kezdeményezésén. 2010 augusztusában Semeta biztos (adóügy és vámunió, ellenőrzés és csalás elleni küzdelem) találkozott illetékes hongkongi partnerekkel adózással és vámokkal kapcsolatos tárgyalásokon, ahol gratulált a hongkongi hatóságoknak az adóügyi kérdésekben való segítségnyújtásra vonatkozó OECD-előírások végrehajtásában tett előrelépésekért, ugyanakkor hangsúlyozta az Európai Unió és tagállamainak továbbra is fennálló érdekét, hogy a megtakarításokból származó jövedelmekkel kapcsolatban különleges együttműködést hozzon létre Hongkonggal azzal a céllal, hogy biztosítsák az európai uniós befektetők lakóhely szerinti tagállamuk szabályai alapján történő adóztatását, a megtakarításokból származó jövedelem adóztatásáról szóló irányelv és a kapcsolódó megállapodások előírásai szerint. Szeptemberben Deffaa főigazgató (Adóügyi és Vámuniós Főigazgatóság) vámügyekkel foglalkozó tisztviselők delegációját vezette az EU–Hongkong közös vám és együttműködési bizottság 8. találkozóján.

Az Európai Unió Makaónak és Hongkongnak szóló üzleti információs programjának (European Union Business Information Programme, a továbbiakban: EUBIP) tevékenységei – az Európai Bizottság társfinanszírozásában és a hongkongi Európai Kereskedelmi Kamara irányítása alatt – kibővültek és szerteágzóbbá váltak. 2010-ben a pénzügyi szolgáltatások szabályozása, a CEPA, a környezetvédelem, a távközlés, a vámok és adók kaptak nagyobb hangsúlyt. Több üzleti tanácsot hoztak létre számos olyan ágazatban, ahol az európai üzlet és ipar vezető szerepnek örvend, pl.: az információs és kommunikációs technológia, és a pénzügyi szolgáltatások terén. Ezek a tanácsok fontos ágazati szintű információkkal járultak hozzá a kormányközi párbeszédhez. Az EUBIP sikeres fórumnak bizonyult az Európai Unió és Hongkong üzleti közösségei közötti jobb megértésre.

Hongkong továbbra is vezető médiaközpont: a sajtó- és szólásszabadság egyik fellegráa a régióban. Az Európai Unió nyilvános diplomáciájának erőfeszítései továbbra is arra irányultak, hogy a Lisszaboni Szerződés nyújtotta új keretek között aktívabbá és ismertebbé tegyék az Európai Uniót Hongkongban. 2010. január 1-je óta Hongkong Különleges Közigazgatási Területen az Európai Uniót az Európai Unió hongkongi irodája képviseli, mint koordinátor és tárgyaló. A Lisszaboni Szerződés lehetőséget nyújt az Európai Uniónak arra, hogy tovább erősítse a Hongkonghoz fűződő kapcsolatokat. Az Európai Uniónak a helyszínen hivatalos képviselettel rendelkező tagállamaival való szoros együttműködésben az Európai Unió irodája azonnali és alapos tájékoztatást nyújtott az EU kereskedelmi és szabályozási politikáiról, az energiaügyről és éghajlatváltozásról, a pénzügyi szabályozásról, a kultúrák közötti párbeszédéről, valamint az Európai Unió világban betöltött szerepéről.

Hongkong a gazdasági világválságból nagyobb rendszerszintű problémák nélkül lábalt ki. Hongkong biztos gazdasági és pénzügyi alapjai, nyitott gazdasága, valamint a jogállamiság tiszteletben tartásán és a független bíróságon alapuló stabil jogi környezete jelentős érv amellet, hogy bővüljenek kereskedelmi és befektetési kapcsolatai az Európai Unióval, valamint hogy kapuként szolgáljon a kínai anyaország és a régió felé.